

ÁLT/197-1/2026

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Vármegyei Közgyűléshez –

**a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye agrár- és élelmiszergazdaságának
aktuális helyzetéről, az agrárgazdaságra vonatkozó 2026. évi intézkedési
tervekről, lehetőségekről**

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

SzA- 124839-2/2026

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés

Seszták Oszkár elnök úr

részére

Nyíregyháza

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel kézhez vettem felkérését „Tájékoztató a SzSzB vármegye agrár- és élelmiszer gazdaságának aktuális helyzetéről, az agrárgazdaságra vonatkozó 2026. évi intézkedési tervekről, lehetőségekről” c. beszámoló készítésével kapcsolatban. Felkérő levelére a következő tájékoztatást tudom adni a vármegyei Közgyűlés részére.

A vármegyénk mezőgazdaságiának aktuális helyzete tekintetében **első helyen a növénykultúrák állapotáról röviden**. Az egyre erősebben érezhető negatív klimatikus hatások és gazdasági nehézségek miatt az idei évben a **szántókon** a gazdálkodók sok esetben nem a terveik, és a szakmailag legoptimálisabb körülmények között tudták az őszi vetések állapotkezeléseit, valamint a tavaszi vetéseket elvégezni. Így az állományok heterogén képet mutatnak a vármegyénkben, bár az aszály jelei mérsékeltebbek nálunk ismét, mint a dél Alföldi részeken. Az öntözési lehetőségek továbbra is erősen korlátozottak, ami tovább rontja a versenyképes termelés lehetőségeit. Ehhez kapcsolódnak a továbbra is magas inputárak, és az alacsony várható értékesítési árak. Bár az aratás megkezdéséről még nincs információnk, de határszemplék tapasztalatai alapján sajnos az aszály miatt a gabonafélék és a repce kalászhai nem teljesen fejlődtek ki, gyenge – közepes terméseredményre számítanak a gazdálkodók.

Ebben a témakörben kell megemlítenünk a tavalyi év végén kialakult, de az idei évre is áthúzódó hatású értékesítési gondot, amit a **Bászna Gabona cégcsoport csődje** okozott. Bár az állam rendkívüli eljárás keretében egyfajta előleg keretében a

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. Telefon/fax: +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu Honlap: www.nak.hu

felszámolási eljárás utolsó helyein szereplő kis- és közepes termelői vállalkozások, mint beszállítók részére kártalanítást fizetett az igazolt követeléseik és kötelezettségeik ellenőrzése alapján, amiben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) falugazdász hálózata tevékenyen részt vett, de a jelenlegi országos közigazgatási átmeneti időszak miatt nem látszik pontosan, hogy hogyan folytatódik az ügy. Az eredeti rendelet értelmében a gazdálkodóknak be kell jelentkezniük a rendes felszámolási eljárásba is, ami 2026.06.02-án indult meg a Bászna Gabona Zrt és a Bászna Sertés Zrt ellen, valamint 06.20-án a Bászna Takarmány Kft ellen is, de joghézag keletkezett az új kormány lépései miatt, így egyelőre írásbeli állásfoglalást várunk az Agrár- és Élelmiszer gazdaságért felelős Minisztérium részéről, melynek fényében a NAK további segítséget nyújt majd az öt kereső érintett ügyfelek részére. A NAK-on keresztül **összesen 581 pozitív döntés** alapján **6 milliárd 531 millió forint** összegű kártalanítást ítéltek meg a Bászna Gabona Zrt. csődje miatt pórul járt gazdáknak.

A **gyümölcs ültetvényeik** nagy része ismét jelentős, 80-95 %-os kárt szenvedett idén tavasszal a korai felmelegedés miatt megindult korai virágzás, és a megváltozott klíma miatt több hullámban érkezett (ápr. 10-11, és 25-26-án, valamint május 01.) erős lehűlés, fagy miatt. A gazdálkodók minden rendelkezésre álló eszközzel próbáltak védekezni a káresemény ellen (füstölés, szélgépek, fagyvédelmi öntözés, jégkál, stb.), de sajnos a profi gazdaságok sem tudták elkerülni a káreseményeket. A múlt hét végéig a Kormányhivatal Agrárügyi Főosztályhoz, mint illetékes hatósághoz beérkezett adatok alapján csak a vármegyénkben mintegy 15 ezer parcellával kapcsolatban, 35 ezer ha-ról 4800 ügyfél jelentett jellemzően 80-90 %-os káreseményt, melyek jogosságát a hivatal munkatársai elkezdtek kivizsgálni, és az eddig lefolytatott ellenőrzések alapján jogosnak ítélték. Az Agrár- és élelmiszergazdaságért felelős miniszter külön rendeletben tette lehetővé, hogy meghosszabbított időszakban nyújtsák be az állami kárenyhítési rendszer irányában a kárbejelentéseket a gazdálkodók, melyet szintén segítettek munkájukkal a kamarai falugazdász-tanácsadók.

Mivel azonban ez már egymást követően a 2. év, amikor sok gazdálkodót ilyen jelentős kár ért, így megkeresett jelzésével és kérésével Gulácsi Mihály, a TESZöv SzSzV vm-i elnöke is, és vele együtt tájékoztattam a kialakult helyzetről a NAK országos elnöksége által miniszter urat is, és kértem a segítségét, hogy a tavalyihoz hasonlóan előlegfizetéssel, uniós források bevonásával is segítse a gazdálkodók talpon maradását. Hivatalos választ ugyan nem kaptunk közvetlenül miniszter úrtól, de a napokban törvénymódosítás tervezetet véleményezhettünk a kárenyhítési előleg fizethetősége

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. Telefon/fax: +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu Honlap: www.nak.hu

kapcsán, illetve miniszter úr nyilatkozataiban említette, hogy az uniós Bizottsági ülésen kérte a krízisalap megnyitását, és a magyar gazdák részére rendkívüli források biztosítást a megelőző 2 évhez hasonlóan. Azonban további, a kárenyhítési rendszer megfelelőbb működését eredményező módosítási javaslatokat kívánunk a közeljövőben miniszter úr elé terjeszteni, melyek megfogalmazása érdekében tagsági körükben egyeztető értekezletet szervezünk.

A klimatikus viszonyok között itt említtem meg a NAK által 2018. óta működtetett **országos jégkár mérséklő rendszert (JÉGER)**. A rendszert világszinten egyedülállóan országos lefedettséget biztosító mértékben sikerült kiépíteni, melyhez uniós támogatást is sikerült allokálni. Azonban annak gyengeségei miatt megosztott elsősorban a tájékoztatlan közönség általi megítélése, és jelentős számban inkább meg szeretnék szüntetni azt. Így miniszter úr a rendszer működési hatékonyságának felülvizsgálatát rendelte el, mely folyamatról egyelőre nincs ismeretünk. Sajnos nem sikerült a korábbi években elérni, hogy a még nagyobb biztonság érdekében a határainkon túl is legyenek indító állomások, így 2025. év nyarán egy, az országhatár túl oldali kialakult szokatlan légköri anomália okozott vármegyénkben, Nagyecsed környékén jelentős, egyes területek és kultúrák tekintetében 100 %-os károkat. A rendszer gyengeségei ellenére valós kármegelőző hatással bír nem csak a mezőgazdasági termelők, de a lakosság, önkormányzatok, állam és minden más gazdasági résztvevő esetében is, ezért bár a hatékonyabb működési lehetőségét is meg kell vizsgálni, de erősíteni szükséges a tudományos ismereteinken alapuló pozitív kommunikációt azzal kapcsolatban.

Másik jelentős klimatikus tényező a **csapadék**, és annak hiánya. A 2025. évben az OVF által meghirdetett „Vizet a tájba” program, és a 2026. év elején meghirdetett „Vizes élőhelyek kialakítása és fenntartása” támogatás iránt jelentős érdeklődés mutatkozott megyénkben, valamint a több éves előkészítés alatt lévő, **a nyírség vízellátását javítani célzó állami beruházás** iránt is. Bízunk benne, hogy ezek a programok a talajvízszint indirekt javítása és az öntözhetőségre gyakorolt kedvező hatása mellett mielőbb lehetőséget fog biztosítani a vármegyei gazdálkodók számára az egyre égetőbbben szükséges öntözésre is. A nagy beruházással kapcsolatos kritikámat, kritikus észrevételeimet már több fórumon jeleztem. Legutóbb az Élő környezetért felelős miniszter úr részére is. Ezek szerint nem látom indokoltnak a tervezett Orosi – Úrbéresi tározó kialakítását, mert

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. **Telefon/fax:** +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu **Honlap:** www.nak.hu

- egyrészt az itt felfogni tervezett víz nagy része az itt működő csatorna felső szakaszain kisebb vízlépcsők kialakításával felfogható, így nagyobb és kedvezőbb környezeti hatást keltenénk,
- másrészt évek óta tartó aszályról beszélünk, ami nem várható, hogy rövid és középtávon tendenciát vált, így vármegyénk több üres tározója egy újjal bővülne, ami kritikus szemmel nézve akár a gazdasági büncselekmény vizsgálatának tárgyát is képezhetné a nyilvánvaló ésszerűtlensége miatt.

Ide kapcsolódik, hogy a 2024. évi aszály alapján uniós forrásból 2025. év folyamán a kukoricatermesztők már kaptak egy kisebb összegű kártérítést, a 2025. évi tavaszi fagy miatt pedig a gyümölcstermesztők hasonló támogatási kifizetései ápr. 12. előtt már előkészítés alatt voltak, de a jelenlegi közigazgatási vákum időszakban döntéshozó és aláíró személy hiányában egyelőre felfüggesztésre kerültek, de szintén miniszter úr ígérete szerint a közeljövőben kinevezésre kerül az érintett pozícióra a személy, és a kifizetések, valamint a támogatási határozatok készítése folytatódhat.

A szőlő arany színű sárgasága a tavalyi évben a vegetációs időszak végére (okt.) elérte vármegyénket is, de mivel vármegyénkben nem jellemző a szőlőtermesztés üzemi szinten, hanem elsősorban házikerti csemegeszőlő termesztésben nyilvánul meg, így jelentős gazdasági károkról nem értesültünk. Ennek ellenére az üzemi művelésű állományok, és a szomszédos Tokaji borvidék védelme miatt ezeket az eseteket és állományokat is be kell vonni a szakmai protokoll szerinti védekezési folyamatokba (ellenőrzés, nyomon követés, a terjesztő kártevő ellenei védekezés, szükség szerint mentesítés), hasonlóan az állatállományoknál alkalmazott eljárásokhoz.

Az állattenyésztés is jelentős kihívásokkal küzd. A méhállományok az elmúlt években már jelentősen lecsökkentek, és a nyúlós tojásrothadás betegség ismét felütötte a fejét a vármegyénkben. A tavaszi fagyok az akácok virágzását is károsították, így a hungarikumnak és értékes exportcikknek számító akácmézből is kevesebb előállítására számítunk ebben az évben a szokásostól. A szárnyas, juh, kecske és a szarvasmarha állományok egyelőre betegség mentesek vármegyénkben, azonban a sertés kapcsán kialakult egy gazdaságban Vállajon egy súlyos állategészségügyi helyzet, melynek következtében a telep 3000 db-os sertésállományát meg kellett semmisíteni. Sajnos ez az eset az első hazánkban, amikor a sertéspestis vírust házisertés állományban mutatták ki. A vírus emberre nem veszélyes ugyan, de nemzetközileg jelentős hátrányos gazdasági szankciók és korlátozások vannak megállapítva. A mentesítési

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. Telefon/fax: +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu Honlap: www.nak.hu

eljáráshoz kapcsolódóan kárenyhítés illeti meg az érintett vállalkozást. Az afrikai sertéspestis 2017. óta van jelen vármegyénkben a vadállományban. Az illetékes szervként eljáró Kormányhivatali Élelmiszerlánc Biztonsági és Állategészségügyi Főosztály egyelőre vizsgálja a bekerülés körülményeit, de a védő és megfigyelési zónába eső további házi sertések vizsgálata lezárult, és azok mentesnek bizonyultak, így bízunk benne, hogy az eset elszigetelt marad, és nem hat ki Magyarország sertéshúsexportjára. Ennek alapján miniszter úr a napokban magyar sertéshús fogyasztás ösztönző promóciót indított.

A már 2 évesnek mondható rekord alacsony és nagyon rossz időbeli eloszlásban érkező csapadék miatt és vármegyénk jelentős erdősültsége miatt a tavaszi időszakban megnőtt az **avartüzek** száma. Szerencsére sem épületben, állatállományban, sem pedig emberéletben nem keletkezett kár, de a tüzek eloltása jelentős erőfeszítést igényelt a Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzoltóitól. Több esetben önkéntes, egyesületi tűzoltóktól, valamint nem az illetékes településen működő hivatalos tűzoltóktól is segítséget kellett kérni a tüzek oltása és a nagyobb kár elkerülése érdekében. Az erdők látható élővilágában elsősorban a fiatal, utánpótlás faállomány károsodott, de az ízeltlábúak és talajlakók jelentős mértékben sérültek, állományuk csökkent az érintett területeken. A károsodott, több esetben megsemmisült fiatal **erdőket** az igénybe vett támogatások miatt a gazdálkodóknak saját költségük terhére újra pótolni szükséges.

A **földforgalmi ügyek** száma 2025. évben kis mértékben csökkent, ami vármegyénkben is a birtok koncentrációra utal, bár az eddigi eljárásainkban sikerült a mikro-, kis- és közepes magyar vállalkozásoknak juttatni azokat. Az évi kb 3600 db adásvételi szerződésből csak 17 db létrejöttét nem támogattuk a gazdálkodók érdekeit védő szempontok miatt, ami 99,7 %-os jóváhagyási arányt jelent. A beérkezett TAB ajánlásokkal 99 %-ban azonos állásfoglalást adott ki az elnökség. Mindösszesen csak 4 ügyben fordultak bírósághoz az elégedetlen felek, melyből 2 alkalommal a bíróság helyben hagyta a NAK ajánlással meghozott kormányhivatali határozatokat. Bérleti szerződések tekintetében: 1504 db került át az eljárásunkba, ebből 9-nél jeleztük, hogy aránytalanul magas a bérleti díj. A Földtörvény több változtatása után sem volt jellemző megyénkben a nagy visszhangot kapó ügyek megjelenése. Azonban további módosítási javaslatot foglalmaztunk meg a vármegyénkből az önkormányzati rendezési tervek alapján megváltozott rendeltetésű területekre eső mezőgazdasági földekre vonatkozó szerződések véleményezésével kapcsolatban. Mivel ezek a területek a vétel

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. Telefon/fax: +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu Honlap: www.nak.hu

célja és az önkormányzati tervek szerint kikerülnek a mezőgazdasági művelésből, ezáltal a lakóingatlan piaci körülmények között kialakult vételi árak semmilyen mezőgazdasági termelő tevékenységgel nem lennének kigazdálkodhatóak, így nem kívánjuk érdemben véleményezni azokat, javasoljuk kivonni a vonatkozó tv. hatálya alól, valamint fel kellene tudni világosítani mind az eljáró ügyvédek, mind a tulajdonosokat, hogy még a szerződés megkötés előtt végezzék el a művelésből való kivonással járó teendőket, így az ilyen földek nem is kerülnének a NAK elnökség elé véleményezésre.

Ugyanakkor 2025. évben megtörtént az a könnyítés, hogy amennyiben az önkormányzatoknak van határozata az átminősítésről, úgy a kivonási eljárás díjainak megfizetése alól mentesülnek az ügyfelek. Sajnos ez az információ sem terjed el kellően széles körben.

Az élelmiszeripar tekintetében sajnos az egyik legnegatívabb tapasztalat és helyzet, hogy sem meg nem épült teljesen, sem a hozzá fűzött reményeket nem váltotta be az újfelhértői új „almacentrum”, sőt, tudomásunk szerint vizsgálat tárgyát képezik a kivitelezés mozzanatai.

A megtermelt alapanyagok jelentős csökkenése miatt újabb (a mátészalkai) **léüzem bezárásáról**, értékesítési célról kaptunk jelzést, így annak a sorsa az idei szezonban nagy kérdés.

Az ipari alapanyagot jelentő **zöld borsó és csemege kukorica** termesztését, valamint új termelők bevonásának lehetőségét korlátozza a víz, illetve öntözés hiánya.

A **munkaerő hiányát** a fagykárak miatt sem 2025., sem 2026. évben nem fogják a vármegyei gyümölcsstermesztők érdemben érezni, de más ágazatoktól kapott információk alapján abban változást nem érzékelünk. Amikor munkaerőre van szükség idény jelleggel a mezőgazdaságban, akkor azt hazai munkaerővel szinte lehetetlen feltölteni több körülmény miatt.

Ismereteink szerint a hatóságok és a **Kormányhivatali osztályok** mindennapi munkájában is hátrány a jelenlegi átszervezés, valamint a következő nyári szüneti időszak, de kora **őszre vélhetően rendeződnek ezek a személyi kérdések**, így a döntések mielőbb megszülethetnek az egyedi ügyfelek szintjén is.

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. Telefon/fax: +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu Honlap: www.nak.hu

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

SzA- 124839-2/2026

Személyes egyeztetésre sajnos még nem volt alkalmam sem Vidék- és Településfejlesztési miniszter asszonnyal, sem az Agrár- és Élelmiszergazdaságért Felelős, sem pedig az Élő Környezetért Felelős miniszter urakkal a várható döntésekről. Az Agrárminisztériumban tudomásunk szerint folyik az egyeztetés és érdekérvényesítés az uniós szervezetekben a magyar gazdák érdekében a szabadkereskedelmi egyezmények, árubehozatal korlátozások és a következő pénzügyi ciklus forrásfelosztása tekintetében. A folyamatban lévő pénzügyi ciklushoz kapcsolódó meghirdetett pályázatok kapcsán kisebb változásokról hallottunk, valamint újabbak meghirdetésének lehetőségéről, de konkrét információkkal még nem rendelkezünk.

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt közgyűlés!

kérem beszámolóm szíves elfogadását.

NAK Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

Cím: 4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7. **Telefon/fax:** +36 42 501 131 / +36 42 501 132

E-mail: szabolcsszatmarbereg@nak.hu **Honlap:** www.nak.hu

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2026. (VI.30.)

önkormányzati határozata

a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye agrár- és élelmiszergazdaságának aktuális helyzetéről, az agrárgazdaságra vonatkozó 2026. évi intézkedési tervekről, lehetőségekről

A Vármegyei Közgyűlés

a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 42. §-a alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye agrár- és élelmiszergazdaságának aktuális helyzetéről, az agrárgazdaságra vonatkozó 2026. évi intézkedési tervekről, lehetőségekről szóló tájékoztatót megtárgyalta, az abban foglaltakat tudomásul veszi.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2026. június 30.